Strateġija Nazzjonali

GĦAT-TAGĦLIM TUL IL-ĦAJJA

2023 - 2030

GVERN TA' MALTA
MINISTERU GĦALL-EDUKAZZJONI, L-ISPORT, IŻ-ŻGĦAŻAGĦ, IR-RIĊERKA U L-INNOVAZZJONI

TAGĦLIM TUL IL-ĦAJJA

Werrej

2 Messaġġ mill-Ministru

3 Messaġġ mis-Segretarju Permanenti

4 Awturi u Kontributuri

5 Sommarju Eżekuttiv

6 Abbrevjazzjonijiet

7 Lista ta' Illustrazzjonijiet u Tabelli

8 Sfond

11 Għanijiet u Objettivi

13 Deskrizzjoni tal-Istrateġija

15 Pilastru I

20 Pilastru II

23 Pilastru III

26 Monitoraġġ u Evalwazzjoni tal-Istrateġija

27 Konklużjoni u t-Triq 'il Quddiem

28 Referenzi

Messaġġ mill-Ministru

Din l-Istrateġija għat-Tagħlim tul il-Ħajja tenfasizza l-importanza ta' edukazzjoni kontinwa u żvilupp personali matul il-ħajja tal-individwu. It-tagħlim m'għandux ikun limitat għall-klassi jew għal ambjent edukattiv formali iżda għandu jestendi għal firxa usa' ta' opportunitajiet u esperjenzi.

Id-dinja qed tevolvi malajr, b'mod partikolari minħabba l-avvanz tat-teknoloġija u d-domanda li dejjem tiżdied għall-ħiliet diġitali. Is-suq tax-xogħol huwa aktar kompetittiv minn qatt qabel, u b'hekk jeħtieġ li l-individwi jkollhom sett varjat ta' ħiliet. It-tagħlim tul il-ħajja għandu rwol kruċjali biex jissodisfa dawn id-domandi billi jippermetti lill-individwi jtejbu l-ħiliet, jiehdu taħriġ mill-ġdid ta' ħiliet, u jtejbu l-kapaċitajiet eżistenti tagħhom.

L-Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja hija mibnija fuq il-ħidma tal-Ministeru tagħna f'dan il-qasam u tipprovdi pjan direzzjonali għall-azzjonijiet futuri tagħna. Din l-istrateġija hija ċċentrata madwar l-individwu, filwaqt li tirrikonoxxi t-tkabbir personali, l-inklużjoni soċjali, iċ-ċittadinanza attiva, u l-impjegabbiltà tiegħu bħala eżiti ewlenin tat-tagħlim tul il-ħajja.

L-istrateġija tinkludi tliet pilastri ewlenin. Dawn il-pilastri jiffukaw fuq l-għoti ta' opportunitajiet ta' tagħlim għall-adulti li jeħtieġu ħiliet bażiċi. Dan jinkludi individwi li ma kellhomx l-opportunità li jiksbu litteriżmu, numeriżmu, jew ħiliet diġitali essenzjali. Aħna konxji wkoll li n-nies għandhom preferenzi ta' tagħlim differenti, u b'hekk għandna l-għan li nipprovdu għażliet ta' tagħlim flessibbli u aċċessibbli li jaqdu diversi ħtiġijiet. L-istrateġija tiżgura wkoll il-kwalità fit-taħriġ għat-tagħlim tul il-ħajja.

Fl-aħħar mill-aħħar, l-għan tagħna huwa li nagħtu s-setgħa lill-individwi billi nrawmu fihom il-fiduċja personali u nattrezzawhom bl-għarfien u l-ħiliet meħtieġa mhux biss għall-post tax-xogħol tal-lum iżda wkoll għall-isfidi li jista' joffri l-futur. It-tagħlim tul il-ħajja huwa investiment li minnu jibbenefikaw dawk kollha involuti, u aħna nħeġġu lill-adulti u lil dawk li temmew l-edukazzjoni obbligatorja, biex jaħtfu l-opportunitajiet li qed jinghatawlhom.

Nemmen li din l-Istrateġija għat-Tagħlim tul il-Ħajja se sservi ta' katalist għall-parteċipazzjoni mifruxa fit-tagħlim tul il-ħajja u se tgħin lill-individwi jiskopru l-bosta benefiċċji li toffri. Billi nħaddnu t-tagħlim tul il-ħajja, nistgħu noħolqu soċjetà li tkun adattabbli, infurmata, u mgħammra biex tirnexxi f'dinja dejjem tinbidel.

Dr. Clifton Grima
Ministru għall-Edukazzjoni, l-Isport, iż-Żgħażagħ, ir-Riċerka u l-Innovazzjoni

Messaġġ mis-Segretarju Permanenti

Illum il-ġurnata, l-edukazzjoni mhijiex biss meqjusa bħala għodda għall-futur tal-individwu, iżda hija parti integrali mill-ħajja tiegħu. Fil-verità, hija l-ħajja nnifisha.

Ma hemm l-ebda dubju li l-edukazzjoni hija ċ-ċavetta għall-mobbiltà soċjali. Meta persuna matura tibqa' tieħu t-taħriġ, tkun qed iżżid l-opportunitajiet tagħha li ttejjeb il-kwalità tal-ħajja tagħha u ta' dawk ta' madwarha. Dan huwa pass ieħor lejn it-trasformazzjoni li qed isseħħ fil-qasam tal-edukazzjoni. L-għan tal-Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja fi ħdan id-Direttorat għar-Riċerka, it-Tagħlim tul il-Ħajja u l-Impjegabbiltà (DRLLE) huwa li jiġi adottat approċċ iċċentrat fuq il-persuna biex ikun aktar faċli għall-adulti li jaċċessaw it-tagħlim.

F'dinja li qed tevolvi b'ritmu mgħaġġel, fejn il-ħiliet tas-seklu 21 qed jingħataw aktar importanza u fejn kontinwament qed jinħolqu impjiegi ġodda u metodi ta' ħidma differenti, il-ħiliet bażiċi fil-litteriżmu u l-użu tal-għodod diġitali jibqgħu kompetenzi fundamentali. Fi ftit kliem, dawn il-ħiliet huma l-bażi ta' kollox.

Fil-fatt, avvanz sinifikanti f'din l-istrateġija huwa l-iżvilupp tal-linji gwida dwar il-ħiliet bażiċi għall-adulti. L-għan ewlieni ta' din l-istrateġija huwa r-responsabbiltà nazzjonali li jitnaqqas ir-riskju tal-qgħad, il-faqar, u l-esklużjoni soċjali. Għaldaqstant, din l-istrateġija hija qabża 'l quddiem lejn l-inklużjoni soċjali fejn l-għan ewlieni tagħha huwa li tilħaq l-aktar persuni vulnerabbli, il-minoranzi u dawk soċjalment emarġinati.

Din l-istrateġija hija bbażata fuq tliet pilastri ewlenin, sostnuta b'diversi miżuri u azzjonijiet li għandhom l-għan li jsaħħu, jippromwovu, u jiżviluppaw opportunitajiet għat-tagħlim. L-ewwel pilastru jkopri l-opportunitajiet għat-tagħlim immirati lejn adulti li jeħtieġu ħiliet bażiċi, filwaqt li t-tieni pilastru jippreżenta metodi ta' tagħlim u opportunitajiet differenti biex tiġi żgurata l-inklużività. Fl-aħħar, it-tielet pilastru jiżgura l-kwalità tat-taħriġ fit-tagħlim tul il-ħajja (LL).

L-aqwa investiment tal-individwu huwa li jkompli jinvesti fit-taħriġ personali. Jien nemmen li din l-istrateġija mhux biss se tippromwovi l-benesseri personali u l-kwalità tal-ħajja tal-individwu, iżda s-soċjetà inġenerali se taħsad il-benefiċċji tagħha fuq livell nazzjonali.

Matthew Vella
Segretarju Permanenti, Ministeru għall-Edukazzjoni, l-Isport, iż-Żgħażagħ, ir-Riċerka u l-Innovazzjoni

Awturi u Kontributuri

Awturi

Mandy Mifsud
Tom Borg
Mariah Farrugia
Mahira Spiteri
Christianne Gatt Fenech
Jeannine Vassallo
Nadine Zammit
Antoine Vassallo
Alex Farrugia

Kontributuri

Jennifer Formosa
Gary Doublet
Louis Grech
Elizabeth Refalo

Konsulenti

Raymond Camilleri
Jane Farrugia Buhagiar
Vincent Maione
Pamela Marie Spiteri
Oliver Scicluna

Reviżuri

Matthew Vella
Michelle Calleja Gafa

Sommarju Eżekuttiv

L-Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2023-2030 għandha missjoni soċjali fil-qalba tagħha u għandha l-għan li ttejjeb il-ħajja ta' dawk l-aktar vulnerabbli permezz ta' firxa varjata ta' opportunitajiet ta' tagħlim. L-istrateġija, fil-fatt, se jkollha rwol ewlieni biex jintlaħqu l-miri nazzjonali ħalli tiżdied kemm ir-rata tal-impjiegi kif ukoll il-parteċipazzjoni tal-adulti fit-tagħlim, filwaqt li titnaqqas ir-rata ta' persuni f'riskju ta' faqar u/jew esklużjoni soċjali. Dinja li qed tinbidel malajr tfisser li t-tagħlim tul il-ħajja mhuwiex għażla iżda ħtieġa. Il-benefiċċji tat-tagħlim tul il-ħajja ma jiqfux fuq livell individwali iżda għandhom effetti li jinxterdu fuq il-livelli kollha tas-soċjetà inkluż l-industrija, il-komunità ċivika, u l-pajjiż inġenerali. L-istrateġija għandha l-għan li tilħaq dawn il-miri permezz ta' tliet pilastri, kull wieħed jiffoka fuq aspett importanti tat-tagħlim tul il-ħajja.

L-ewwel pilastru jiffoka fuq it-titjib ta' dawk l-opportunitajiet edukattivi mmirati lejn adulti b'ħiliet u kwalifiki baxxi li qegħdin f'riskju ogħla ta' qgħad, faqar, u esklużjoni soċjali. L-għan ta' dan il-pilastru huwa li jintroduċi miżuri li jtejbu l-aċċess u jneħħu dawk l-ostakli għat-tagħlim li jfixklu lill-gruppi vulnerabbli, bħal persuni b'kundizzjonijiet u problemi ta' diżabilità kronika, immigranti u dawk li jitilqu kmieni mill-edukazzjoni u t-taħriġ. Permezz tal-introduzzjoni tal-Linji Gwida Nazzjonali dwar il-Ħiliet Bażiċi għall-Adulti, dan il-pilastru jenfasizza l-importanza li jitkejlu l-ħiliet bażiċi tal-adulti sabiex jinftehem aħjar ix-xenarju lokali u jinstabu soluzzjonijiet ibbażati fuq il-fatti. Jipproponi wkoll l-iżvilupp ta' sistemi ta' traċċar dijanjostiku u tal-progress tal-istudenti biex jiġu pprovduti opportunitajiet ta' gwida u tagħlim aktar rilevanti u personalizzati. Fl-aħħar, jipproponi l-importanza ta' appoġġ finanzjarju addizzjonali u mtejjeb.

It-tieni pilastru għandu l-għan li jiddiversifika l-metodi u l-opportunitajiet għat-tagħlim permezz tat-titjib u l-promozzjoni ta' tagħlim fil-komunità, ibbażat fuq ix-xogħol u forom oħra ta' għażliet ta' tagħlim informali u mhux formali. Dawn l-għażliet juru li l-edukazzjoni formali mhijiex l-unika triq li għandha tittieħed biex persuna titgħallem u jipprovdu l-flessibilità u l-alternattivi tant meħtieġa li l-istudenti adulti, bl-impenji diversi tagħhom, għandhom bżonn. Dan il-pilastru jipproponi wkoll miżuri biex jiżdiedu l-ħiliet relatati max-xogħol, l-intraprenditorija, u ħiliet transversali oħra. Jinkoraġġixxi wkoll ċittadinanza attiva, peress li dawn il-ħiliet huma kruċjali daqs kwalunkwe ħila oħra li tikkontribwixxi għal kwalità ta' ħajja tajba u soċjetajiet reżiljenti. Ir-rikonoxximent u l-validazzjoni tat-tagħlim preċedenti se jżidu wkoll l-opportunitajiet għat-tagħlim tal-individwi.

L-għan tat-tielet pilastru huwa li jiżgura l-kwalità fil-provvista tal-korsijiet għat-tagħlim tul il-ħajja. L-istrateġija tipproponi li dan jiġi żgurat, permezz tal-faċilitazzjoni ta' bidla radikali fir-rwol perċepit tad-DRLLE, filwaqt li tenfasizza r-rwol nazzjonali usa' tagħha biex tikkoordina u toħloq sinerġija fost il-partijiet interessati tagħha. Miżuri oħra jinkludu t-titjib fil-ħiliet professjonali tal-edukaturi li jaħdmu fil-qasam tal-edukazzjoni għall-adulti u t-twaqqif ta' mekkaniżmi li kontinwament jissorveljaw u jtejbu l-korsijiet għat-tagħlim tul il-ħajja offruti u jgħinu lill-adulti jieħdu deċiżjonijiet infurmati permezz ta' sistema ta' gwida indipendenti.

Biex jiġi żgurat li l-implimentazzjoni tal-istrateġija tkun suċċess, ġiet stabbilita sistema ta' monitoraġġ u evalwazzjoni bi tliet saffi. Din tinkludi t-Task Force Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja u l-Perkorsi għat-Titjib tal-Ħiliet, il-Kumitat Tematiku tal-Politika u, fuq livell Ministerjali, id-Direttorat għal Monitoraġġ tal-Politika u l-Evalwazzjoni (PMED). Bħala konklużjoni, l-istrateġija għandha l-għan li tikseb dan ta' hawn fuq bl-għajnuna ta' riżorsi umani u finanzjarji adegwati u billi tadotta approċċ holistiku fejn il-partijiet interessati kollha, kemm dawk fis-settur tal-edukazzjoni kif ukoll lil hinn minnu, jaħdmu flimkien biex jiżguraw tagħlim tul il-ħajja għal kulħadd.

Abbrevjazzjonijiet

AROPE	Fir-Riskju tal-Faqar jew tal-Esklużjoni Soċjali
CPD	Żvilupp Professjonali Kontinwu
CRPD	Kummissjoni għad-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità
DRLLE	Direttorat għar-Riċerka, it-Tagħlim tul-il-Ħajja u l-Impjegabbiltà
ELET	Tluq Bikri mill-Edukazzjoni u mit-Taħriġ
EQA	Assigurazzjoni tal-Kwalità Esterna
UE	Unjoni Ewropea
FITA	Fondazzjoni għall-Aċċessibbiltà tat-Teknoloġija tal-Informazzjoni
FSWS	Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Ħarsien Soċjali
PDG	Prodott Domestiku Gross
GNLC	Network Globali ta' Bliet ta' Tagħlim
IQA	Assigurazzjoni tal-Kwalità Interna
LL	Tagħlim tul il-Ħajja
MEYR	Ministeru għall-Edukazzjoni, l-Isport, iż-Żgħażagħ, ir-Riċerka u l-Innovazzjoni
MFHEA	L-Awtorità ta' Malta tal-Edukazzjoni Avvanzata u Ogħla
MQF	Qafas Malti tal-Kwalifiki
NGO	Organizzazzjoni Mhux Governattiva
OECD	Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi
PIAAC	Programm għall-Valutazzjoni Internazzjonali tal-Kompetenzi tal-Adulti
PMED	Direttorat għall-Monitoraġġ tal-Politika u l-Evalwazzjoni
SAR	Rapport ta' Awtoevalwazzjoni
SME	Intrapriża żgħira u ta' daqs medju
SOP	Proċeduri Operattivi Standard
UNESCO	Organizzazzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Edukazzjoni, ix-Xjenza u l-Kultura

Lista ta' Illustrazzjonijiet

Paġna	Deskrizzjoni
9	**Illustrazzjoni 1:** Ir-rata ta' parteċipazzjoni fl-edukazzjoni u t-taħriġ fost l-adulti ta' bejn il-25 u l-64 sena (l-aħħar 4 ġimgħat) u l-miri nazzjonali tal-UE-2030 għall-parteċipazzjoni fl-edukazzjoni u t-taħriġ
27	**Illustrazzjoni 2:** Sistema ta' monitoraġġ bi tliet saffi għall-kisba b'suċċess tal-għanijiet tal-Istrateġija għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2023-2030

Lista ta Tabelli

Paġna	Deskrizzjoni
12	**Tabella 1:** Għanijiet tal-Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2023-2030
13	**Tabella 2:** Sommarju tal-Pilastri, il-Miżuri u l-Azzjonijiet tal-Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2023-2030

Sfond

Permezz tal-**Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim** tul il-Ħajja, sal-2030, Malta impenjat ruħha li tilħaq dawn il-miri ambizzjużi:

1. Li jkollha rata ta' impjiegi ta' mill-inqas 86.4% tal-popolazzjoni ta' bejn l-20 u l-64 sena;
2. Li mill-inqas ikun hemm 57.6% tal-adulti kollha bejn il-25 u l-64 sena jipparteċipaw fit-tagħlim kull sena u;
3. Li jitnaqqas il-perċentwal ta' persuni fir-riskju tal-faqar jew tal-esklużjoni soċjali (AROPE) f'persuni ta' bejn l-20 u l-64 sena bi 3.1 punti perċentwali (il-Kummissjoni Ewropea, 2022a).

Fi kliem **Ursula von der Leyen**, "L-edukazzjoni mhijiex biss preparazzjoni għall-ħajja, issir mod ta' ħajja." **(Il-Kummissjoni Ewropea, 2023)** Fit-12 ta' Ottubru 2022, il-Kummissjoni Ewropea ddikjarat l-2023 bħala s-Sena Ewropea tal-Ħiliet (il-Kummissjoni Ewropea, 2022b), filwaqt li enfasizzat li l-investiment fit-taħriġ mhuwiex biss it-triq it-tajba li għandha nsegwu, iżda wkoll il-ħaġa intelliġenti li għandha ssir. Id-dinja qed tiġi ttrasformata mit-teknoloġija u mit-**Tranżizzjoni Ekoloġika**, u dan qed iwassal għal impjiegi ġodda u modi differenti ta' ħidma (il-Kummissjoni Ewropea, 2023). Dan iżid id-domanda għall-ħiliet tekniċi, iżda fl-istess ħin ifisser li l-ħiliet bażiċi jibqgħu bħala kompetenzi fundamentali li fuqhom huma mibnija l-ħiliet l-oħra. In-numeriżmu, il-litteriżmu, u l-ħiliet diġitali jibqgħu l-pilastri għall-ħiliet emerġenti tas-seklu 21.

Wieħed minn kull ħamsa tal-adulti Ewropej isibu diffikultajiet fil-qari u l-kitba bażika, in-numeriżmu, u l-użu ta' għodod diġitali fil-ħajja ta' kuljum. L-istess numru ta' Ewropej adulti (madwar 22%) kisbu edukazzjoni sekondarja tal-ewwel livell. Mingħajr ħiliet bħal dawn, u bi kwalifiki ta' livell baxx, l-adulti jiffaċċjaw riskju ogħla ta' qgħad, faqar, u esklużjoni soċjali (il-Kummissjoni Ewropea, n.d.). Din l-Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja qed tipproponi l-iżvilupp ta' Linji Gwida Nazzjonali dwar il-**Ħiliet Bażiċi għall-Adulti**, li huwa pass importanti biex jitnaqqsu dawn in-numri.

Bħalissa, huwa importanti ħafna li l-kunċetti tat-tagħlim u tal-edukazzjoni jiġu diżassoċjati mill-iskola obbligatorja. Id-dinja qed tevolvi kontinwament u issa, aktar minn qatt qabel, huwa importanti li nhaddnu t-tagħlim tul il-ħajja. Il-**Kummissjoni Ewropea** tiddikjara li t-tagħlim tul il-ħajja jinkludi l-attivitajiet ta' tagħlim kollha li jsiru matul il-ħajja bl-għan li l-individwu jtejjeb l-għarfien, il-ħiliet, u l-kompetenzi, b'perspettivi personali, ċiviċi, soċjali, jew relatati mal-impjiegi. It-tagħlim għall-adulti jfisser il-parteċipazzjoni tal-adulti fit-tagħlim tul il-ħajja. Normalment jirreferi għal attivitajiet ta' tagħlim wara t-tmiem tal-edukazzjoni inizjali u huwa komponent essenzjali ħafna tal-politika għat-tagħlim tul il-ħajja tal-Unjoni Ewropea (UE). L-indikatur ewlieni biex jitkejjel it-tagħlim għall-adulti huwa r-rata ta' parteċipazzjoni fl-edukazzjoni u t-taħriġ, li tkopri l-parteċipazzjoni fl-edukazzjoni u t-taħriġ formali u mhux formali (Eurostat, n.d.).

Id-dritt għall-edukazzjoni, it-taħriġ, u t-tagħlim tul il-ħajja huwa minqux fil-**Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali**, li jiddikjara li sal-2030, 60% tal-adulti kollha għandhom ikunu qed jipparteċipaw f'xi forma ta' taħriġ kull sena. Madwar l-Ewropa, ftit wisq jipparteċipaw f'tagħlim regolari wara li jtemmu l-edukazzjoni inizjali tagħhom. Skont id-data tal-**Eurostat**, fl-2022, 12.8% biss taċ-ċittadini Maltin ta' bejn il-25 u l-64 sena pparteċipaw f'xi forma ta' edukazzjoni u taħriġ (Eurostat, 2023c). Din hija statistika inkwetanti, għax tista' tfisser li porzjon kbir mill-popolazzjoni adulta tagħna jista' ma jkollhiex il-ħiliet u l-għarfien meħtieġa biex tirnexxi **fid-dinja tal-lum.**

Ir-Rata ta' Parteċipazzjoni tal-Adulti (età 25-64) fl-Edukazzjoni u t-Taħriġ fl-Aħħar 4 Ġimgħat

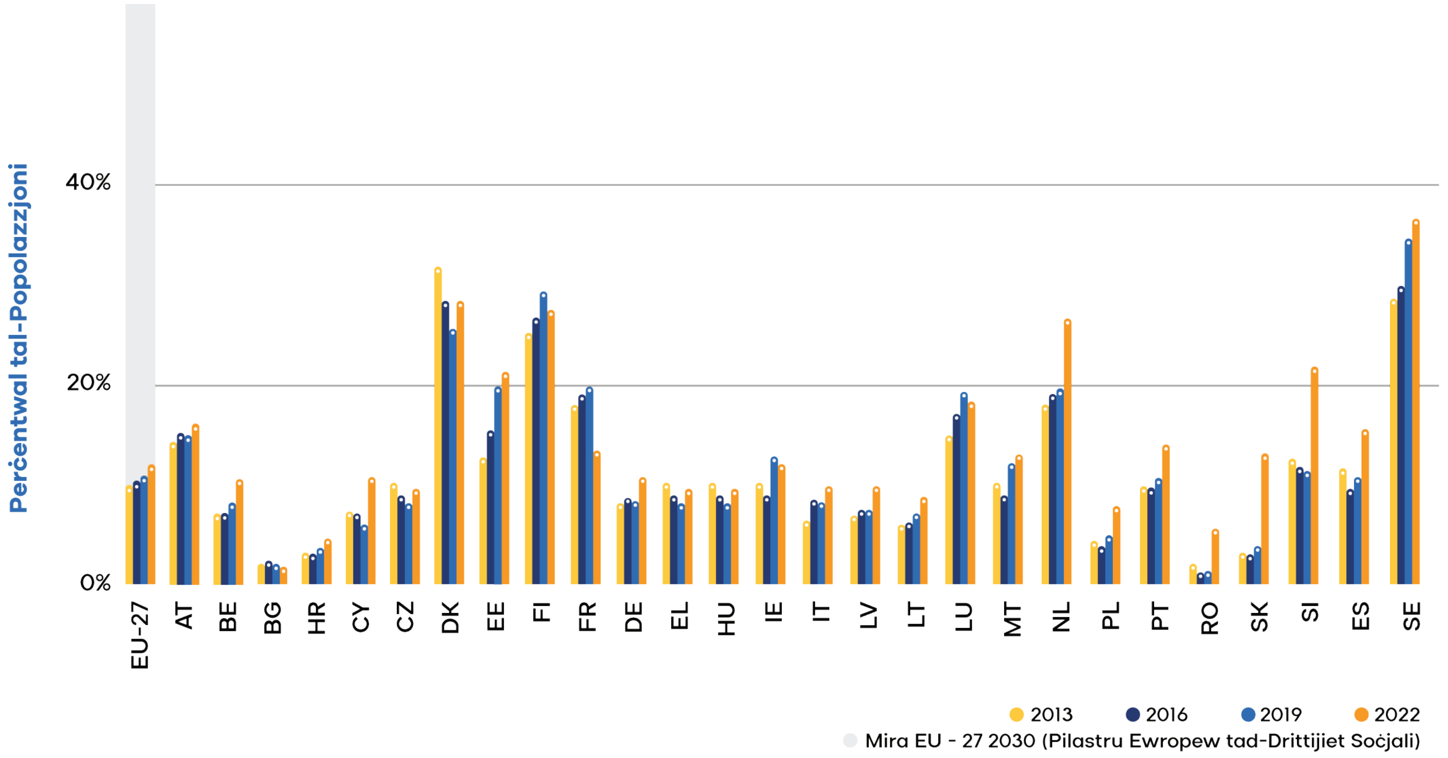

Illustrazzjoni 1: Ir-rata ta' parteċipazzjoni fl-edukazzjoni u t-taħriġ fost l-adulti ta' bejn il-25 u l-64 sena (l-aħħar 4 ġimgħat) u l-miri nazzjonali tal-UE-2030 għall-parteċipazzjoni fl-edukazzjoni u t-taħriġ (il-Kummissjoni Ewropea, 2022a; Eurostat, 2023c).

L-Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja tirrappreżenta pass sinifikanti 'l quddiem fl-isforzi li saru biex jiġi żgurat li l-persuni kollha li jgħixu f'Malta jkollhom aċċess għall-edukazzjoni u t-taħriġ li jeħtieġu biex jirnexxu fil-ħajja personali, professjonali, u soċjali tagħhom.

L-adulti jimpenjaw ruħhom fit-tagħlim tul il-ħajja biex itejbu l-impjegabbiltà tagħhom u biex jiksbu ħiliet ġodda, iżda wkoll biex jiffaċilitaw l-iżvilupp personali tagħhom u, b'riżultat ta' dan, jikkontribwixxu għat-titjib tal-koeżjoni soċjali. L-importanza ta' adulti b'ħiliet u edukazzjoni tmur lil hinn mill-kunċett ta' edukazzjoni formali, peress li tinkludi wkoll it-tagħlim miksub b'modi mhux formali jew informali fi ħdan il-komunità. L-istudenti jridu jkunu kapaċi juru dak li jkunu tgħallmu u japplikaw dan l-għarfien f'xogħolhom u jtejbu aktar l-edukazzjoni u l-ħiliet tagħhom. Din l-istrateġija qed tipproponi diversi miżuri u azzjonijiet li se jsaħħu, jiżviluppaw, u jippromwovu l-għoti ta' opportunitajiet ta' tagħlim bħal dawn.

L-istrateġija għandha missjoni soċjali b'saħħitha fil-qalba tagħha, bil-għan li tissodisfa l-ħtiġijiet ta' koorti li diffiċli jintlaħqu u dawk f'riskju ta' faqar, inklużi gruppi vulnerabbli u marġinali li jeħtieġu titjib tal-ħiliet u taħriġ mill-ġdid. Fl-aħħar snin, it-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja investiet fid-diġitalizzazzjoni tas-servizzi tagħha. Dan sar permezz tad-diversifikazzjoni tal-għoti tas-servizz permezz ta' korsijiet online sinkroniċi u bil-pass tal-individwu. Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni Ewropea dwar il-promozzjoni u l-adozzjoni tal-Mikrokredenzjali biex jiġi ffaċilitat l-għoti ta' servizz aktar modulari u flessibbli se jiġu adottati wkoll sabiex l-istudenti jkunu jistgħu jagħżlu l-aħjar triq li tkun imfassla għall-ħtiġijiet u ċ-ċirkostanzi personali tagħhom. Barra minn hekk, l-istrateġija qed tieħu l-inklużività pass 'il quddiem billi tapplika Disinn Inklużiv għat-Tagħlim biex toħloq esperjenzi ta' tagħlim li huma verament aċċessibbli għal kulħadd.

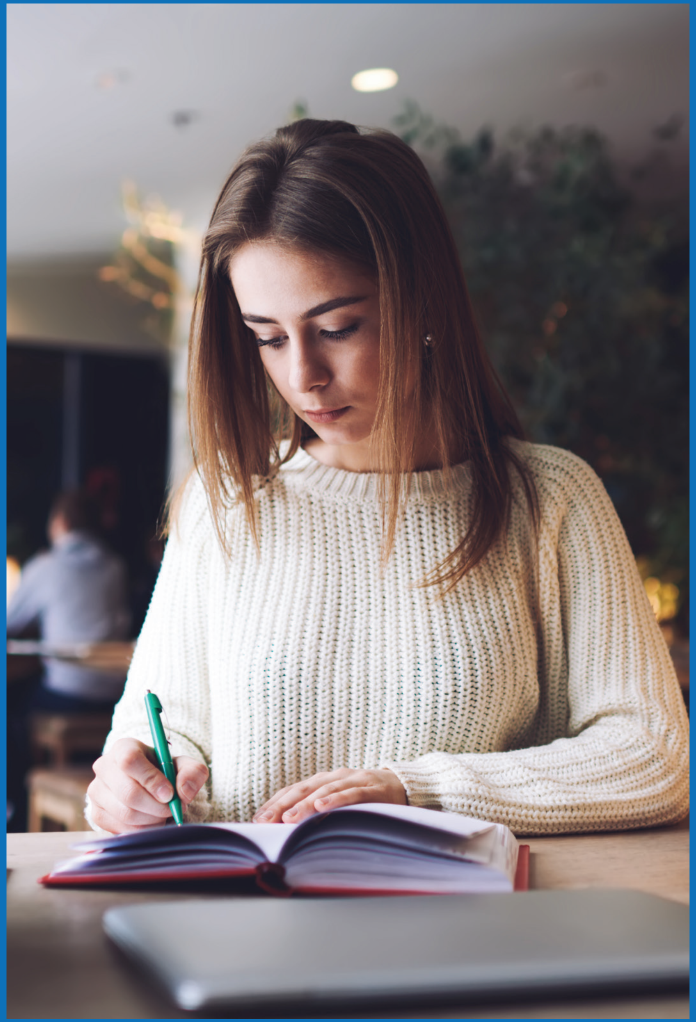

Għanijiet u Objettivi

It-tagħlim iseħħ matul il-ħajja. L-Istrateġija Nazzjonali preċedenti għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2014-2020 wittiet it-triq għall-bidla. Il-programmi u l-azzjonijiet implimentati minn din l-istrateġija preċedenti wasslu għal ċerti bidliet u inizjattivi ta' politika li huma riflessi fl-Istrateġija Nazzjonali reċenti għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2023-2030. Ir-riċerka, is-sessjonijiet ta' konsultazzjoni mal-partijiet interessati, u l-gruppi fokali ppermettew li din l-Istrateġija Nazzjonali tiġi abbozzata b'mod li tikkategorizza l-ambizzjonijiet u d-direzzjoni ewlenin tas-settur fi tliet pilastri, li kull wieħed minnhom għandu diversi azzjonijiet strateġiċi. It-tagħlim għall-adulti huwa investiment li jiggwadanja minnu kulħadd. M'hemmx tagħlim mingħajr benefiċċji ekonomiċi u soċjali. Huwa ċ-ċavetta għall-iżvilupp personali, soċjali, iċ-ċittadinanza attiva, u l-iżvilupp sostenibbli. Il-benefiċċji tat-tagħlim tul il-ħajja jilħqu kullimkien u jistgħu jinħassu fuq livell individwali, industrijali, u nazzjonali.

Studenti individwali jistgħu jiggwadanjaw bosta benefiċċji mill-involviment fit-tagħlim tul il-ħajja. Ekonomikament, normalment jirriżulta fi kwalità aħjar tax-xogħol, dħul ogħla, u impjegabbiltà aħjar. Barra minn hekk, it-tagħlim għall-adulti jikkontribwixxi għal titjib fil-benesseri ġenerali u saħħa ġenerali aħjar. L-involviment fit-tagħlim għall-adulti jagħti wkoll benefiċċji soċjali għall-istudenti billi jtejjeb l-involviment fl-attivitajiet komunitarji u ċiviċi. (Il-Kummissjoni Ewropea, id-Direttorat Ġenerali għall-Impjiegi, l-Affarijiet Soċjali, u l-Inklużjoni, 2020)

L-industrija inġenerali għandha wkoll x'tiggwadanja minn forza tax-xogħol li qed titgħallem kontinwament. Il-kumpaniji li jinvestu fit-tagħlim u fl-iżvilupp tal-forza tax-xogħol tagħhom jistgħu josservaw titjib fil-kompetittività, fil-produttività, fl-innovazzjoni, u fil-profittabilità tagħhom. Barra minn hekk, it-tagħlim tul il-ħajja jgħin biex tinħoloq forza tax-xogħol aktar motivata, li jwassal għal żieda fis-sodisfazzjon tal-impjiegi u sussegwentement prestazzjoni aħjar. (Il-Kummissjoni Ewropea, id-Direttorat Ġenerali għall-Impjiegi, l-Affarijiet Soċjali, u l-Inklużjoni, 2020)

Fuq skala akbar, il-komunitajiet jibbenefikaw ukoll minn inizjattivi ta' tagħlim għall-adulti. F'termini tal-ekonomija, it-tagħlim għall-adulti jrendi aktar kompetittività ekonomika u Prodott Domestiku Gross (PDG) ogħla. Il-benefiċċji soċjali jinkludu effetti pożittivi fuq is-saħħa, l-ambjent u l-integrazzjoni tal-komunità. (Il-Kummissjoni Ewropea, id-Direttorat Ġenerali għall-Impjiegi, l-Affarijiet Soċjali, u l-Inklużjoni, 2020)

Din l-Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2023-2030 għandha l-għan li:

Tiffaċilita l-aċċess għat-tagħlim għall-adulti
Tikkontribwixxi għall-għan stabbilit mill-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali biex tintlaħaq il-mira ta' 60% tal-adulti kollha Ewropej li jipparteċipaw fit-taħriġ kull sena sal-2030
Toħloq sinerġija bejn diversi partijiet interessati
Tagħmel pressjoni għal konverżazzjoni nazzjonali dwar it-tagħlim għall-adulti
Ittejjeb kontinwament il-kwalità tat-tagħlim għall-adulti
Tappoġġa entitajiet oħra fi ħdan il-Ministeru għall-Edukazzjoni, bħat-Taqsima għall-Prevenzjoni ta' Dawk li Jitilqu Kmieni mill-Iskola, l-Aġenzija Nazzjonali tal-Litteriżmu, u l-Kunsill Nazzjonali tal-Ħiliet, li l-kompetenza tagħhom tikkoinċidi ma' jew tikkumplimenta dik tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja, u timplimenta elementi mill-istrateġiji tagħhom.
Tallinja l-provvista tal-korsijiet tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja mal-ħtiġijiet b'rabta mal-ħiliet li qed jinbidlu ta' Malta u l-viżjoni ekonomika tal-Gvern tal-ġurnata
Ittejjeb l-aċċessibbiltà għat-tagħlim tul il-ħajja għal persuni b'diżabilità
Tippromwovi t-tagħlim komunitarju
Ittejjeb it-tagħlim informali u mhux formali

Tabella 1: Għanijiet tal-Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2023-2030

Deskrizzjoni tal-Istrateġija

Din l-istrateġija hija integrata fil-Qafas għall-Istrateġija tal-Edukazzjoni għal Malta 2014-2024, u l-evidenza mir-riċerka tal-UE u dik lokali. Din tinkludi tliet pilastri prinċipali:

Pilastru I	Pilastru II	Pilastru III
It-titjib tal-opportunitajiet edukattivi għal adulti b'ħiliet u kwalifiki baxxi	Id-diversifikazzjoni tal-metodi u l-opportunitajiet għat-tagħlim	L-iżgurar tal-kwalità fil-provvista tal-korsijiet għat-tagħlim tul il-ħajja
7 miżuri	4 miżuri	5 miżuri
21 azzjoni	10 azzjonijiet	19-il azzjoni

Tabella 2: Sommarju tal-Pilastri, tal-Miżuri u tal-Azzjonijiet tal-Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2023-2030

L-Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2023-2030 tinkludi total ta' **3 Pilastri, 16-il Miżura u 50 Azzjoni**. Taħt id-direzzjoni tad-DRLLE fi ħdan il-Ministeru għall-Edukazzjoni, l-Isport, iż-Żgħażagħ, ir-Riċerka u l-Innovazzjoni (MEYR), dawn jeħtieġ li jiġu implimentati minn diversi partijiet interessati fuq perjodu ta' seba' snin. Ingħatat attenzjoni biex issir enfasi fuq miżuri u azzjonijiet li huma ċari, li jistgħu jitkejlu u dawk li eventwalment se jħallu l-akbar impatt u benefiċċji għaċ-ċittadini.

Pilastru I jiffoka fuq it-titjib tal-opportunitajiet edukattivi għal adulti b'ħiliet u kwalifiki baxxi li huma f'riskju ogħla ta' qgħad, faqar, u esklużjoni soċjali. Miżuri u azzjonijiet speċifiċi f'dan il-pilastru biex jiġu indirizzati l-lakuni fil-ħiliet jinkludu l-iżvilupp ta' Linji Gwida Nazzjonali dwar il-Ħiliet Bażiċi għall-Adulti, li jesploraw kemm huwa fattibbli li jiġi introdott il-Programm għall-Valutazzjoni Internazzjonali tal-Kompetenzi tal-Adulti (PIAAC), għodod aħjar għall-valutazzjoni tal-ħiliet u studji ta' traċċar tal-progress tal-istudenti adulti u aċċess imtejjeb u programmi personalizzati għall-ħtiġijiet ta' koorti diffiċli biex jintlaħqu bħall-immigranti, persuni b'kundizzjonijiet jew problemi ta' diżabilitajiet kroniċi u dawk li jitilqu kmieni mill-edukazzjoni u t-taħriġ.

Pilastru II għandu l-għan li jiddiversifika l-metodi u l-opportunitajiet għat-tagħlim permezz tat-titjib u l-promozzjoni ta' tagħlim komunitarju, ibbażat fuq ix-xogħol u forom oħra ta' għażliet ta' tagħlim informali u mhux formali. F'termini ta' miżuri u azzjonijiet biex jintlaħaq dan l-għan, l-istrateġija qed tipproponi l-identifikazzjoni u l-iżvilupp ta' spazji flessibbli għat-tagħlim għall-adulti, il-ħolqien u l-promozzjoni ta' opportunitajiet ta' tagħlim bħal dawn u l-kollaborazzjoni mal-industrija u s-settur tal-artiġjanat biex jiffukaw fuq dawk il-ħiliet tant meħtieġa f'dawn l-oqsma, bħall-intraprenditorija. Qed timpenja ruħha wkoll li tippromwovi n-Network Globali tal-Bliet għat-Tagħlim (GNLC) tal-Organizzazzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Edukazzjoni, ix-Xjenza u l-Kultura (UNESCO) bil-għan li tibni bliet għat-tagħlim u żżid it-tagħlim tul il-ħajja fi ħdan il-komunitajiet.

L-għan ta' **Pilastru III** huwa li tkun żgurata l-kwalità fil-provvista tal-korsijiet għat-tagħlim tul il-ħajja. Dan l-għan se jintlaħaq permezz ta' djalogu u sforzi koordinati bejn il-partijiet interessati, it-titjib tal-kwalità istituzzjonali u tal-programm tal-korsijiet għat-tagħlim tul il-ħajja u billi jsir sforz biex il-qasam tal-edukazzjoni għall-adulti jiġi professjonalizzat u jingħata importanza. Jenfasizza wkoll l-iżvilupp ta' unità ta' gwida indipendenti li tinkludi s-servizzi ta' psikologu edukattiv u speċjalisti oħra fil-qasam biex jappoġġaw lill-adulti fil-vjaġġ tagħhom għat-tagħlim tul il-ħajja u biex jippromwovu kultura fejn il-gwida matul il-ħajja tiġi normalizzata.

Pilastru I: It-Titjib tal-Opportunitajiet Edukattivi għal Adulti b'ħiliet u bi Kwalifiki Baxxi f'riskju ogħla ta' Qgħad, Faqar, u Esklużjoni Soċjali

Pilastru I għandu l-għan li jnaqqas il-lakuni fil-ħiliet u li jtejjeb l-opportunitajiet edukattivi għal koorti vulnerabbli li jgħixu f'Malta, kemm jekk ċittadini nattivi kif ukoll immigranti. Skont il-Eurostat, f'Marzu 2023, Malta kellha waħda mill-inqas rati ta' qgħad bi 2.9%, meta mqabbel mal-medja Ewropea ta' 6% (Eurostat, 2023b). Dan il-livell baxx ta'qgħad, flimkien mat-tkabbir ekonomiku tal-pajjiż, potenzjalment aljenaw lil ħafna mill-ħtieġa li jindirizzaw ċerti kwistjonijiet fosthom kriżi ta' ħiliet bażiċi. Bħala eżempju, ir-rati għoljin ta' impjieg jagħmlu l-10.1% tal-individwi li jitilqu kmieni mill-edukazzjoni u t-taħriġ (Eurostat, 2023a) u s-36.7% taż-żgħażagħ ta' 15-il sena minn sfond soċjoekonomiku baxx li jissieltu mal-ħiliet bażiċi (Monitoraġġ tal-Edukazzjoni u t-Taħriġ, 2022) jidhru li ma tantx huma ta' problema. Jaljena wkoll il-fatt li bi 12.8%, l-adulti li jgħixu f'Malta huma fost l-inqas li jipparteċipaw fl-Edukazzjoni u t-Taħriġ fl-Ewropa (Eurostat, 2023c).

Ċaqliq u bidliet enormi fid-dinja saru kostanti u jqajmu tħassib li n-nies mhux se jkollhom il-ħiliet meħtieġa, bħall-ħiliet diġitali, biex jikkomunikaw b'mod effettiv, biex isostnu l-ekonomija u biex iżommu livell ta' għajxien tajjeb fi żminijiet ta' kriżi u/jew aktar tard fil-ħajja. Għal individwi b'livell edukattiv baxx, l-isfida tiġi meta n-nuqqas ta' ħiliet bażiċi tagħhom jibda jillimita l-indipendenza tagħhom u jimpedihom milli jimxu 'l quddiem jew 'il fuq f'diversi aspetti ta' ħajjithom. Pilastru I jġib dawn il-kwistjonijiet fuq quddiem nett sabiex jindirizzahom billi jieħu azzjonijiet speċifiċi li jżidu l-kisba edukattiva ta' dawk b'ħiliet baxxi u bi kwalifiki baxxi.

Il-Miżura	In-Numru tal-Azzjoni	L-Azzjoni
Miżura Strateġika 1: Tindirizza d-diskrepanzi fil-ħiliet bażiċi billi jiġu introdotti Linji Gwida Nazzjonali dwar il-Ħiliet Bażiċi għall-Adulti	1	Tiġi esplorata l-fattibbiltà tal-introduzzjoni tal-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi (OECD) u l-PIAAC biex ikejlu l-ħiliet fil-litteriżmu, fin-numeriżmu u fis-soluzzjoni tal-problemi tal-adulti li jgħixu f'Malta.
	2	L-iżvilupp u l-adozzjoni tal-Linji Gwida Nazzjonali dwar il-Ħiliet Bażiċi għall-Adulti bil-ħolqien ta' linji gwida u qafas għall-ħiliet bażiċi permezz ta' kollaborazzjoni ma' sħab barranin u nazzjonali. Dawn il-linji gwida għandhom jiġu allinjati mal-Istrateġija Nazzjonali tal-Litteriżmu 2021-2030 u għandhom jiġu segwiti mill-partijiet interessati nazzjonali li joffru korsijiet ta' ħiliet bażiċi.
	3	Żieda fl-għadd ta' edukaturi għall-adulti speċjalizzati fit-tagħlim tal-ħiliet bażiċi, kif ukoll titjib tal-ħiliet tal-edukaturi attwali billi nħeġġu lill-partijiet interessati jiżviluppaw u regolarment joffru premjijiet u forom oħra ta' opportunitajiet ta' żvilupp kontinwu.
	4	Żvilupp ta' programmi edukattivi f'forma modulari dwar il-litteriżmu, in-numeriżmu, il-ħiliet diġitali, u l-ħiliet għall-ħajja permezz ta' modi differenti ta' tagħlim. Dawn se jqisu wkoll l-għanijiet ta' żvilupp sostenibbli tal-UNESCO u l-ħtiġijiet lokali/globali bħat-tranżizzjoni ekoloġika, l-għarfien dwar l-oċeani, is-saħħa u l-benesseri.
Miżura Strateġika 2: Tindirizza d-defiċit fil-ħiliet billi jiġu introdotti miżuri ta' valutazzjoni tal-ħiliet għall-korsijiet tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja	1	Żvilupp ta' valutazzjoni dijanjostika biex jiżdied it-tqabbil aħjar bejn l-istudenti u l-korsijiet. Din il-valutazzjoni dijanjostika jeħtieġ li tinforma t-twassil tal-korsijiet u tippermetti rieżami biex tiġi żgurata l-effikaċja fit-twassil.
	2	Jingħata appoġġ lill-istudenti biex jirreġistraw u jinvolvu ruħhom fit-tagħlim fil-livell xieraq.
Miżura Strateġika 3: Twettaq studju ta' traċċar tat-tagħlim fit-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja	1	Żvilupp tal-infrastruttura teknika għat-traċċar awtomatizzat u f'waqtu tal-attendenza u l-parteċipazzjoni tal-istudenti fil-klassi biex jiġu identifikati immedjatament dawk l-istudenti li potenzjalment ma jibqgħux jistudjaw sabiex it-tim ta' gwida jkun jista' jipprovdi mentoraġġ, appoġġ u fejn meħtieġ medjazzjoni bil-ħsieb li jonqsu l-istudenti li ma jibqgħux jistudjaw.
	2	Żvilupp ta' politika ta' traċċar tal-istudenti għall-istudenti rreġistrati fil-korsijiet fil-litteriżmu u fin-numeriżmu tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja. Din il-politika ta' traċċar għandha tinkludi l-intraċċar tal-progressjoni edukattiva u fl-impjieg ta' studenti fl-età tax-xogħol.
	3	Ġabra u analiżi ta' data lonġitudinali u fehim tal-prattiċi ta' parteċipazzjoni għal aktar titjib fis-servizzi.
Miżura Strateġika 4: Tappoġġa lill-adulti biex jaċċessaw għajnuna finanzjarja għat-tagħlim	1	Reviżjoni tal-adozzjoni, l-impatt, u l-eżiti fit-tul tal-opportunitajiet ta' finanzjament eżistenti disponibbli għall-adulti li jixtiequ jkomplu t-tagħlim tagħhom biex jiġu identifikati lakuni u jitressqu rakkomandazzjonijiet.
	2	Offerta ta' opportunitajiet ta' finanzjament emendati jew ġodda bbażati fuq ir-rakkomandazzjonijiet tal-istudju.
Miżura Strateġika 5: Ittejjeb aċċessibbiltà tal-provvista tal-korsijiet għat-tagħlim tul il-ħajja għal persuni b'kundizzjonijiet jew problemi kroniċi ta' diżabilità	1	Twettiq ta' riċerka biex jiġu ddokumentati l-opportunitajiet attwali kollha disponibbli u tinforma l-iżvilupp ta' korsijiet ġodda mmirati lejn it-tagħlim tal-ħiliet għall-għajxien indipendenti u l-impjieg.
	2	Ħolqien ta' repożitorju ta' dawn l-opportunitajiet ta' tagħlim disponibbli fuq is-sit tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja. Titqajjem kuxjenza dwar dawn il-korsijiet biex tiżdied il-parteċipazzjoni ta' persuni b'kundizzjonijiet jew problemi kroniċi ta' diżabilità.
	3	Jiġu żviluppati u rikonoxxuti korsijiet immirati lejn it-tagħlim tal-ħiliet għall-għajxien indipendenti u l-impjieg fejn jeżistu lakuni fl-offerta disponibbli attwali.

	4	It-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja se tadotta disinn inklużiv għat-tagħlim meta tkun qed tirrevedi u tiżviluppa l-Programmi ta' Ħiliet Essenzjali tagħha biex tagħmilhom aċċessibbli għal kulħadd. Il-metodi u r-riżorsi żviluppati se jiġu riveduti minn persuni b'kundizzjonijiet jew problemi kroniċi ta' diżabilità u minn entitajiet u/jew esperti fil-qasam tal-inklużjoni. L-aċċess u l-issodisfar tal-ħtiġijiet biex jingħelbu l-ostakli esperjenzati minn gruppi differenti għandhom jiġu kkunsidrati wkoll fir-rigward tal-informazzjoni u l-promozzjoni tal-korsijiet, it-tul ta' żmien, il-ħin, il-post, u t-trasport għall-korsijiet.
	5	Twettiq ta' evalwazzjoni tal-aċċessibbiltà tal-ispazji għat-tagħlim li fihom jiġu pprovduti l-korsijiet tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja biex tiġi żgurata l-konformità mal-istandards. Ippjanar ta' titjib infrastrutturali jew alternattiv fin-nuqqas ta' konformità.
Miżura Strateġika 6: Tnaqqas id-diskrepanza fl-inugwaljanza edukattiva bejn iċ-ċittadini Maltin u l-immigranti li jgħixu f'Malta	1	Jiġi stabbilit grupp ta' ħidma komunitarju li jittratta wkoll l-edukazzjoni tal-immigranti. Dan il-grupp ta' ħidma għandu jiżgura li l-offerta ta' tagħlim qed tasal għand l-immigranti kollha biex tippermetti trattament ġust u ugwali.
	2	Il-ħolqien ta' attivitajiet ta' sensibilizzazzjoni li jiffukaw fuq il-motivazzjoni tal-istudenti adulti permezz ta' kampanja edukattiva mmirata lejn l-immigranti li żżid l-għarfien dwar il-korsijiet, il-miżuri ta' gwida u l-appoġġ li huwa disponibbli.
	3	Żvilupp ta' ftehimiet mal-partijiet interessati fil-qasam tal-migrazzjoni sabiex l-immigranti li jkunu għadhom kif waslu, b'mod partikolari ż-żgħażagħ, jiġu riferuti lit-tim ta' gwida tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja. Għandu jiġi żgurat li t-tim ta' gwida jiżviluppa kompetenzi kulturali.
Miżura Strateġika 7: It-tagħlim għall-adulti bħala miżura ta' kumpens għat-Tluq Bikri mill-Edukazzjoni u t-Taħriġ (ELET)	1	It-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja għandha taħdem mat-Taqsima ELET fi ħdan id-DRLLE biex tappoġġa lill-iskejjel fl-għoti ta' taħriġ lill-ġenituri u lill-kustodji ta' studenti f'riskju li jispiċċaw mill-iskola qabel iż-żmien. It-Taqsima ELET għandha wkoll tirreferi lil kwalunkwe ġenitur u kustodju għal talbiet individwali speċifiċi jew ħtiġijiet lill-professjonisti tal-gwida tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja.
	2	L-introduzzjoni ta' mikrokredenzjali billi jiġu promossi korsijiet flessibbli u modulari f'diversi dati matul is-sena kalendarja biex tiġi żgurata l-aċċessibbiltà għal programmi ta' edukazzjoni kompensatorja.

Pilastru II: Diversifikazzjoni tal-Metodi u tal-Opportunitajiet għat-Tagħlim

Skont id-data tal-Eurostat, fl-2022, 12.8% biss taċ-ċittadini Maltin ta' bejn il-25 u l-64 sena pparteċipaw f'forma ta' edukazzjoni u taħriġ annwali (Eurostat, 2023c). Din l-istatistika hija allarmanti għax tibgħat il-messaġġ li porzjon tajjeb mill-popolazzjoni adulta tagħna ma kisibx il-ħiliet u l-għarfien meħtieġa biex jirnexxi fid-dinja tal-lum aħseb u ara f'dik ta' għada. Malta issa impenjat ruħha li żżid din iċ-ċifra għal 57.6% sas-sena 2030 (Kummissjoni Ewropea, 2022a). Dan huwa dak li Pilastru II għandu l-għan li jindirizza billi jitbiegħed minn mudell tradizzjonali li jiffoka biss fuq l-edukazzjoni formali mogħtija fi ħdan l-istituzzjonijiet edukattivi u jersaq lejn metodi u opportunitajiet diversi għat-tagħlim.

L-adulti għandhom diversi ħtiġijiet u impenji individwali li jvarjaw mill-familja għax-xogħol, li joħolqu talbiet enormi fuq il-ftit ħin li jifdlilhom għad-dispożizzjoni tagħhom. Biż-żieda u l-promozzjoni ta' metodi differenti ta' tagħlim bħat-tagħlim informali, mhux formali, komunitarju u dak ibbażat fuq ix-xogħol kif ukoll l-użu ta' teknoloġiji moderni, l-adulti se jingħataw il-flessibilità li tant jeħtieġu biex jitgħallmu. Il-probabbiltà li l-adulti jinvolvu ruħhom f'attivitajiet ta' tagħlim tiżdied meta dawn jingħataw għażliet biex jiddeċiedu meta, fejn, kemm-il darba, u għal kemm tul ta' żmien jixtiequ jitgħallmu. Barra minn hekk, ir-riċerka (Borg, Mayo & Raykov, 2016) uriet li persuni b'livell edukattiv baxx, bħal dawk li jitilqu mill-iskola qabel iż-żmien, huma kontra l-ambjenti tradizzjonali tal-iskola u jippreferu jipparteċipaw fit-tagħlim informali u prattiku minflok f'edukazzjoni formali.

Il-Miżura	In-Numru tal-Azzjoni	L-Azzjoni
Miżura Strateġika 1: Tippromwovi t-Tagħlim Komunitarju	1	Tiġi żviluppata funzjoni ta' Tagħlim Komunitarju bħala parti mit-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja bil-ħsieb li tifhem il-bżonnijiet u tippromwovi t-tagħlim fi ħdan komunitajiet speċifiċi. Jitwaqqaf grupp ta' ħidma li jsaħħaħ il-kollaborazzjoni u s-sinerġija bejn diversi partijiet interessati fi ħdan il-komunità bil-għan li jtejjeb, isaħħaħ, u jippromwovi l-provvista lill-adulti li diffiċli jintlaħqu.
	2	Jiġu identifikati u żviluppati spazji flessibbli għall-adulti biex jinvolvu ruħhom fit-tagħlim, permezz ta' kollaborazzjoni ma' entitajiet fi ħdan il-komunità fosthom Skejjel, Organizzazzjonijiet Mhux Governattivi (NGOs), Kunsilli Lokali, Libreriji, u Mużewijiet.
	3	Jiġi msaħħaħ l-għoti ta' edukazzjoni għaċ-ċittadinanza attiva, li toffri opportunitajiet edukattivi mhux formali li jiffukaw fuq aspetti differenti ta' kif persuna ssir membru impenjat fil-komunità.
Miżura Strateġika 2: Issaħħaħ it-tagħlim ibbażat fuq ix-xogħol b'kollaborazzjoni mal-industrija	1	Tiġi żviluppata kampanja ta' sensibilizzazzjoni għal dawk li jħaddmu biex jesploraw il-possibbiltajiet li jipprovdu taħriġ għal impjegabbiltà aħjar u biex jispjegaw l-importanza ta' ħiliet bażiċi u ħiliet trasversali biex persuna tlaħħaq ma' suq li qed jinbidel. Issir kollaborazzjoni mal-assoċjazzjonijiet u l-kmamar ta' min iħaddem biex jinkoraġġixxu lill-kumpaniji u lill-Intrapriżi żgħar u ta' daqs medju (SMEs) biex jipprovdu dan it-taħriġ lill-impjegati tagħhom.
	2	Issir kollaborazzjoni mas-Settur tal-Artiġjanat Malti bil-għan li titqajjem kuxjenza u tinbidel il-provvista tal-korsijiet tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja b'mod li jippermetti perkorsi ta' tagħlim u jissensitizza l-intraprenditorija soċjali. Tiġi esplorata l-possibilità li jiżdiedu aktar korsijiet tas-snajja', speċjalment dawk f'riskju li jmutu, ma' dawk ipprovduti mit-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja.

Miżura Strateġika 3: Tirrikonoxxi u tivvaluta t-tagħlim preċedenti	1	Tiġi esplorata l-introduzzjoni ta' Rikonoxximent ta' Politika ta' Tagħlim Preċedenti għat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja fi ħdan id-DRLLE li hija Istituzzjoni ta' Edukazzjoni liċenzjata mill-Awtorità ta' Malta tal-Edukazzjoni Avvanzata u Ogħla (MFHEA).
Miżura Strateġika 4: Tqajjem kuxjenza, ittejjeb il-provvista, u toħloq ambjenti li jwasslu għal Tagħlim Informali u Mhux Formali	1	Tiġi esplorata l-possibilità li jitjieb u jiġi żviluppat l-għoti ta' tagħlim informali u mhux formali billi jiġu meqjusa u riveduti l-opportunitajiet attwali disponibbli. Issir kollaborazzjoni mal-partijiet interessati inklużi l-kontropartijiet Ewropej biex nitgħallmu mill-aħjar prattiki.
	2	Titqajjem kuxjenza u tiżdied il-parteċipazzjoni f'opportunitajiet ta' tagħlim informali u mhux formali billi jinħoloq repożitorju faċilment aċċessibbli ta' opportunitajiet bħal dawn fuq is-sit għat-Tagħlim tul il-Ħajja.
	3	Tibda parteċipazzjoni fi proġetti ffinanzjati mill-Erasmus li jiffukaw fuq Opportunitajiet ta' Tagħlim Mhux Formali bil-possibilità ta' żjarat ta' studju kemm għall-edukaturi kif ukoll għall-istudenti.
	4	Kollaborazzjoni mal-Kunsilli Lokali biex issir promozzjoni tal-GNLC tal-UNESCO bil-għan li jinbnew bliet ta' tagħlim u jiżdiedu l-opportunitajiet għat-tagħlim tul il-ħajja fi ħdan il-komunitajiet.

Pilastru III: L-iżgurar tal-Kwalità tal-Korsijiet tat-Tagħlim tul il-Ħajja

Il-miżuri u l-azzjonijiet fi ħdan Pilastru III jiddeskrivu l-impenn biex tittejjeb il-kwalità ġenerali tal-provvista tal-korsijiet għat-tagħlim tul il-ħajja. Il-kwalità fil-provvista ma tistax tiżviluppa b'mod adegwat mingħajr ma jiġi rikonoxxut li l-edukazzjoni tal-adulti hija settur għalih, li għandu bżonn edukaturi li huma mħarrġa u rikonoxxuti bħala speċjalisti fil-qasam. Dan il-Pilastru għandu l-għan li jtejjeb dan billi jimplimenta sistema li tirrikonoxxi, tħarreġ, u toħloq formalment komunitajiet ta' prattika għall-professjonisti f'dan is-settur. Id-djalogu u l-koordinazzjoni bejn il-partijiet interessati, kemm fis-settur tal-Edukazzjoni kif ukoll barra minnu, hija ħtieġa oħra sabiex tiġi żgurata l-kwalità fil-provvista tal-korsijiet għat-tagħlim tul il-ħajja peress li din toħloq sinerġija, tnaqqas id-duplikazzjoni tax-xogħol, u tgħin lill-istudenti biex jinnavigaw is-sistema faċilment. Fil-fatt, djalogu bħal dan huwa importanti ħafna wkoll biex jiġi żgurat it-tnaqqis tar-rata AROPE ta' persuni bejn l-20 u l-64 sena li fl-2022 kienet ta' 15.5%. Sal-2030, Malta trid tnaqqas din ir-rata bi 3.1 punti perċentwali (il-Kummissjoni Ewropea, 2022a). Din l-Istrateġija għat-Tagħlim tul il-Ħajja hija waħda miċ-ċwievet li għandha l-għan li tnaqqas dan.

Is-sistema edukattiva għall-adulti ma tidhirx li hija l-aktar mod effettiv biex jintlaħqu adulti b'edukazzjoni baxxa li jeħtieġu ħiliet bażiċi, peress li din is-sistema mhijiex waħda li l-grupp fil-mira normalment jinvolvi ruħu fiha. Dan jenfasizza l-importanza tal-iżvilupp ta' servizz ta' gwida indipendenti u l-ħtieġa ta' kollaborazzjonijiet b'suċċess ma' servizzi oħra, li jippermettu sistema ta' riferiment bejn l-organizzazzjonijiet (Carpentieri et al., 2018). Permezz ta' laqgħat mal-fornituri diretti tas-servizzi ta' organizzazzjonijiet bħal Jobsplus, Aġenzija Sapport, u l-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Ħarsien Soċjali (FSWS) tista' tiġi stabbilita relazzjoni kollaborattiva li tgħin biex persuna timpenja ruħha sew fit-tagħlim biex tilħaq il-koorti u l-organizzazzjoni kollaboratriċi nnifisha, peress li l-persunal fi ħdan dik l-organizzazzjoni se jkun aktar infurmat dwar kif jista' jappoġġa lill-utenti tagħhom bi ħtiġijiet relatati mal-edukazzjoni tagħhom.

Il-Miżura	In-Numru tal-Azzjoni	L-Azzjoni
Miżura Strateġika 1: Twettaq bidla radikali fil-perċezzjoni tad-DRLLE għal rwol nazzjonali usa' u punt ta' referenza rispettat	1	Issir koordinazzjoni u ħolqien ta' djalogu fost il-partijiet interessati, inklużi l-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni għall-adulti, Ministeri oħra, entitajiet pubbliċi u privati, l-industrija, l-NGOs, u membri tas-soċjetà ċivili, bl-objettiv li jinħolqu sinerġija, sostenibbiltà u tagħlim mill-aħjar prattiki.
Miżura Strateġika 2: Issaħħaħ il-professjonalità tal-edukaturi u ta' persunal ieħor li jaħdem fl-andragoġija	1	Esplorazzjoni tal-possibilità li tiġi żviluppata u implimentata sistema li tirrikonoxxi formalment lill-edukaturi tal-adulti.
	2	Issir kollaborazzjoni mal-Università ta' Malta, l-Istitut għall-Edukazzjoni, u l-Istitut għas-Servizzi Pubbliċi biex tiġi żgurata l-provvista regolari ta' korsijiet akkreditati fl-andragoġija u opportunitajiet ta' Żvilupp Professjonali Kontinwu (CPD).
	3	Ħolqien ta' komunitajiet ta' prattika u spazji fejn l-edukaturi jikkollaboraw u jaqsmu l-għarfien, ir-riżorsi, u l-aħjar prattiki tagħhom. Issir promozzjoni ta' dawn l-opportunitajiet u l-attivitajiet fost l-edukaturi u l-persunal li jaħdmu fi ħdan il-provvista tat-tagħlim għall-adulti.
Miżura Strateġika 3: Ittejjeb il-kwalità istituzzjonali tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja	1	Jiġi stabbilit "Grupp ta' riflessjoni" intern biex jipproponi ideat għat-twessigħ u t-titjib tal-provvista tal-korsijiet għat-Tagħlim tul il-Ħajja.
	2	Isir titjib, formalizzazzjoni, jew żvilupp ta' proċeduri operattivi standard (SOPs) ġodda għat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja, inklużi dawk relatati mat-tagħlim u l-apprendiment, il-parteċipazzjoni u r-rispons tal-istudenti u s-CPD tal-persunal.
	3	Issir reviżjoni u jiġi aġġornat id-Dokument tal-Assigurazzjoni tal-Kwalità Interna (IQA), filwaqt li jitqies r-rispons u r-rakkomandazzjonijiet mir-rapport tal-Awditur tal-Assigurazzjoni tal-Kwalità Esterna (EQA).
	4	Jiġi mħejji Rapport ta' Awtovalutazzjoni (SAR) bi tħejjija għall-EQA li jmiss.
	5	Titjib fil-kwalità tal-provvista tal-korsijiet billi jiġu implimentati r-rakkomandazzjonijiet tal-EQA tal-MFHEA.
Miżura Strateġika 4: Ittejjeb il-kwalità tal-programm tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja	1	Tiġi riveduta l-provvista tal-korsijiet għat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja biex ikun żgurat allinjament mal-livelli tal-Qafas Malti tal-Kwalifiki (MQF) u jiġu aġġornati l-programmi kollha kif meħtieġ.
	2	Jiġi introdott ambjent ta' tagħlim virtwali biex jikkumplimenta t-tagħlim fil-klassi u titjieb il-provvista tal-eCollege.
	3	Tiġi introdotta sistema biex kull sena tiġbor ir-rispons tal-istudenti filwaqt li tanalizza wkoll data diġà disponibbli biex tinforma l-proċess ta' informazzjoni dwar in-negozju tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja kif ukoll id-disinn tal-kors, ir-reviżjoni, u l-firxa tal-offerta.
Miżura Strateġika 5: Tappoġġa lill-adulti biex jieħdu deċiżjonijiet edukattivi infurmati permezz ta' sistema ta' gwida	1	Jiġi pprovdut taħriġ lill-persunal tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja li jista' jinteraġixxi ma' studenti attwali jew prospettivi fit-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja, dwar l-offerta tal-kors, taħriġ dwar opportunitajiet indaqs għal persuni b'diżabilità u materji rilevanti oħra.
	2	Jiġi żviluppat pjan ta' kummerċjalizzazzjoni u ta' sensibilizzazzjoni biex issir ħidma biex jintlaħqu n-nies u tkun promossa l-gwida mal-partijiet interessati, studenti, u edukaturi. Dan jeħtieġ li jseħħ fl-istess ħin li d-DRLLE jżid il-kapaċità tal-persunal tat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja biex dan jipprovdi gwida lil dawk li jeħtieġu dawn is-servizzi.

	3	Tiġi stabbilita sistema ta' gwida indipendenti flimkien mal-partijiet interessati, bil-għan li tappoġġa lill-adulti fl-opportunitajiet edukattivi b'mod li jkun iffukat fuq l-istudenti u newtrali li jkun sensittiv għad-diversità u li jadotta prattiki li jwasslu għall-ugwaljanza.
	4	It-tim ta' gwida għandu jidħol fi djalogu mal-partijiet interessati tal-industrija biex iħajjar lill-industrija toffri opportunitajiet ta' edukazzjoni u taħriġ għall-persunal tagħhom u biex inaqqas id-diskrepanzi eżistenti bejn l-aspirazzjonijiet tal-karriera tal-istudenti u l-opportunitajiet fis-suq tax-xogħol.
	5	Tinħoloq kultura fejn il-gwida matul il-ħajja tkun in-norma u mistennija u jiġi promoss it-tagħlim tul il-ħajja biex l-adulti jkunu mħeġġa jikkunsidraw it-tagħlim bħala għażla għat-titjib tagħhom infushom u tal-prospetti tagħhom.
	6	It-tim ta' gwida għandu jkun ikkumplementat minn Psikologu Edukattiv u Speċjalista fid-Diffikultajiet fit-Tagħlim biex jgħinu lill-istudenti jegħlbu l-ostakli għat-tagħlim.
	7	Ikun hemm impenn qawwi biex jintlaħqu koorti, inklużi adulti b'ħiliet u kwalifiki baxxi, permezz ta' sistema ta' riferiment, billi jitrawmu relazzjonijiet b'saħħithom u ssir ħidma id f'id ma' entitajiet, NGOs, u professjonisti li l-utenti tas-servizz tagħhom ikunu ġejjin minn dawn l-istess koorti.

Monitoraġġ u Evalwazzjoni tal-Istrateġija

L-Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja se titkejjel kull sena skont l-azzjonijiet strateġiċi stabbiliti u spjegati fil-qosor. Sabiex jiġi żgurat li l-għanijiet stabbiliti minn din l-istrateġija jintlaħqu b'suċċess, ġiet stabbilita sistema ta' monitoraġġ u evalwazzjoni bi tliet saffi. L-ewwel saff huwa d-DRLLE u t-Task Force Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja u l-Perkorsi għat-Titjib tal-Ħiliet li l-objettiv primarju tagħhom huwa li jippossjedu, imexxu, u jikkoordinaw l-implimentazzjoni tal-istrateġija.

It-task force mhijiex limitata biss għall-membri li ġejjin mis-settur tal-edukazzjoni għall-adulti, iżda tinkludi wkoll dawk interministerjali biex tiżgura rappreżentanza aħjar u perspettivi usa' minn setturi oħra. It-tieni saff huwa l-Kumitat Tematiku tal-Politika li jinħatar mis-Segretarju Permanenti u jara li l-miri qed jintlaħqu fil-ħin. Barra minn hekk, it-tielet saff huwa ffurmat mill-PMED fi ħdan il-MEYR, fejn dan iżid livell Ministerjali ta' monitoraġġ peress li d-Direttorat għandu l-funzjoni li jimmonitorja l-miri kollha relatati mal-politika tal-MEYR.

Illustrazzjoni 2: Sistema ta' monitoraġġ bi tliet saffi għall-kisba b'suċċess tal-għanijiet tal-Istrateġija għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2023-2030

Konklużjoni u t-Triq 'il Quddiem

It-testimonjanzi tal-istudenti u r-rispons tal-persunal jirriflettu l-impatt pożittiv tal-Istrateġija għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2014-2020. Għalhekk, l-Istrateġija għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2023-2030 inbniet biex tipperpetwa l-valuri u l-inizjattivi mressqa fil-prekursur tagħha u tfittex li twitti t-triq għal futur ta' suċċess għat-Tagħlim tul il-Ħajja f'Malta, f'kuntest ta' wara l-Covid.

Il-politiki edukattivi kollha huma releтati f'diversi livelli. Fil-kuntest usa' tal-edukazzjoni, l-edukazzjoni għall-adulti, speċjalment il-ħiliet bażiċi fl-edukazzjoni għall-adulti, se tibqa' metodu ta' kumpens biex tippermetti lill-adulti l-possibbiltà li jitgħallmu l-ħiliet li kellhom jiġu mgħallma matul l-edukazzjoni primarja u sekondarja. Bl-implimentazzjoni ta' tfassil effettiv tal-politika mmirat lejn studenti fl-edukazzjoni obbligatorja, dan se jikkontribwixxi għal rati aħjar ta' litteriżmu fost l-adulti, aktar żgħażagħ fl-impjieg, fl-edukazzjoni, jew fit-taħriġ u forza tax-xogħol b'aktar ħiliet. Dan juri l-importanza li l-istrateġiji relatati kollha jkunu sinkronizzati u jaħdmu lejn għanijiet komuni.

L-għanijiet u l-miri ambizzjużi li jiffukaw fuq l-istudenti stabbiliti minn din l-istrateġija ma jistgħux jintlaħqu mingħajr edukaturi tal-adulti u riżorsi umani mħarrġa, kif ukoll finanzjament adegwat. Għal darb'oħra, se ssir enfasi biex it-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja tkompli tingħata opportunitajiet varji biex tkompli t-taħriġ tagħha permezz ta' diversi sessjonijiet multidimensjonali u multidixxiplinarji tas-CPD li jipprovduhom bil-ħiliet meħtieġa biex itejbu b'mod kostanti s-servizzi tad-DRLLE u jimmonitorjaw l-implimentazzjoni ta' din l-istrateġija.

Fl-isforzi kontinwi tagħha biex tibni servizz li jaqdi l-koorti diversi tal-istudenti f'Malta, it-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja għandha l-għan li tkompli tiżviluppa, issaħħaħ u tippromwovi servizz ta' gwida li jkun miftuħ għall-istudenti adulti kollha attwali u prospettivi. F'dan l-isforz ma jeżistux kompetituri iżda kollaboraturi biss u s-servizz ta' gwida se jipprovdi lill-adulti li jgħixu f'Malta bil-gwida korretta fir-rigward tal-vjaġġ ta' edukazzjoni tul il-ħajja tagħhom, irrispettivament f'liema istituzzjoni ta' tagħlim il-vjaġġ tagħhom jista' jwassalhom.

L-aċċessibbiltà hija prijorità oħra tal-Istrateġija Nazzjonali għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2023-2030. Billi tikkommetti ruħha għall-iżvilupp tal-Linji Gwida Nazzjonali tal-Ħiliet Bażiċi għall-Adulti, tikkollabora mal-Fondazzjoni għall-Aċċessibbiltà tat-Teknoloġija tal-Informazzjoni (FITA) u mal-Kummissjoni għad-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabilità (CRPD) qabel it-tiġdid tas-sit elettroniku għat-tagħlim tul il-ħajja, u billi tikkonsulta ma' esperti nazzjonali u barranin dwar l-implimentazzjoni ta' Disinn Inklużiv għat-Tagħlim, l-istrateġija għandha l-għan li tippromwovi l-valuri ta' diversità u inklużività.

Bħala konklużjoni, l-Istrateġija għat-Tagħlim tul il-Ħajja 2023-2030 tfassal it-triq 'il quddiem għat-Taqsima għat-Tagħlim tul il-Ħajja fi ħdan id-DRLLE, iżda tinkludi wkoll id-direzzjoni għat-tagħlim tul il-ħajja u l-edukazzjoni għall-adulti fuq skala nazzjonali. Il-kollaborazzjoni bejn l-entitajiet li joffru taħriġ għall-adulti f'Malta u partijiet interessati se tikkontribwixxi lejn ekonomija aktar b'saħħitha u reżiljenti u, aktar importanti minn hekk, twassal għal ċittadini b'aktar ħiliet, aktar reżiljenza, u aktar sodisfazzjon.

Referenzi

Borg, C., Mayo, P. & Raykov, M. (2016), Adult learning in Malta: Insights into current participation, content and forms of adult learning, Il-Fakultà tal-Edukazzjoni, Università ta' Malta. Disponibbli: https://www.um.edu.mt/library/oar/bitstream/123456789/21902/1/adult_learning_in_malta.pdf [24 ta' Ġunju 2023].

Carpentieri, JD., Litster, J., Cara, O. & Popov, J. (2018), Guidance and Orientation for Adult Learners (GOAL): Final cross-country evaluation report. UCL Institute of Education: Londra, ir-Renju Unit. Disponibbli: https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/10043122/ [6 ta' Lulju 2023].

Education and Training Monitor (2022), Equity and inclusion. Disponibbli: https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2022/en/monitor-toolbox/equity-and-inclusion.html. [3 ta' Lulju 2023].

Il-Kummissjoni Ewropea (n.d.), Upskilling Pathways - New opportunities for adults. Disponibbli: https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1224 [13 ta' Ġunju 2023].

Il-Kummissjoni Ewropea (2022a), Commission welcomes Member States' targets for a more social Europe by 2030. Disponibbli: https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews=yes&newsId=10299 [13 ta' Ġunju 2023].

Il-Kummissjoni Ewropea (2022b), European Commission declares 2023 the European Year of Skills. Disponibbli: https://pact-for-skills.ec.europa.eu/about/news-and-factsheets/european-commission-declares-2023-european-year-skills-2022-10-28_en [13 ta' Ġunju 2023].

Il-Kummissjoni Ewropea (2023), The European Year of Skills Festival. Disponibbli: https://www.youtube.com/watch?v=zip4Vvxk75Y [13 ta' Ġunju 2023].

Il-Kummissjoni Ewropea, Direttorat Ġenerali tal-Impjiegi, l-Affarijiet Soċjali u l-Inklużjoni (2020), Achievements under the renewed European agenda for adult learning (2011-2018): report of the ET 2020 working Group on adult learning (2018-2020). Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet. Disponibbli: https://data.europa.eu/doi/10.2767/583401 [6 ta' Lulju 2023].

Eurostat (n.d.), Lifelong learning (LLL) and Adult Learning. Disponibbli: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Lifelong_learning_(LLL) [13 ta' Ġunju 2023].

Eurostat (2023a), Early leavers from education and training by sex and labour status. Disponibbli: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_lfse_14/default/table?lang=en [4 ta' Lulju 2023].

Eurostat (2023b), Euro area unemployment at 6.5% (euroindicators 53/2023). Disponibbli: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/16668052/3-03052023-AP-EN.pdf/4dd1dbd5-c63a-7a89-59fb-925a2669e99a#:~:text=The%20EU%20unemployment%20rate%20was,office%20of%20the%20European%20Union [4 ta' Lulju 2023].

Eurostat (2023c) Participation rate in education and training (last 4 weeks) by sex and age. Disponibbli: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/TRNG_LFSE_01/default/table?lang=en&category=educ.educ_part.trng.trng_lfs_4w0 [13 ta' Ġunju 2023].

education.gov.mt

GVERN TA' MALTA
MINISTERU GĦALL-EDUKAZZJONI,
L-ISPORT, IŻ-ŻGĦAŻAGĦ,
IR-RIĊERKA U L-INNOVAZZJONI